

Proč nejsou autorská práva sporné téma

Jsme zvyklí, že kolem autorských práv se vedou bouřlivé diskuze mezi zastánci volného šíření informací a zástupci autorů a společností disponujícími distribučními právy. Vyprovádí se nám otravná upozornění provázející začátky filmů, Richard Krajčo a jeho boj proti přepalovaným cd, naše černé svědomí velikosti 30 giga bitů a stojanu na dvd a samozřejmě spousta vášnivých debat a emocí. O to víc překvapí mírný tón článku v deníku MF Dnes z tohoto týdne o zveřejnění knih některých českých autorů na internetu prostřednictvím serveru books.google.com bez jejich vědomí.

Projekt virtuální knižní databáze se vyvíjel společně s vývojem samotného serveru Google. Předcházelo mu výzkumy v oblasti nedestruktivního a efektivnějšího skenování, exkurze v nejslavnějších světových knihovnách a navazování spolupráce s univerzitami. První výsledky se projeví v říjnu 2004, kdy zakladatelé firmy Sergey Brin a Larry Page ohlásili na Frankfurtském knižním veletrhu spuštění projektu „Google Print“ majíce za sebou podporu tak velkých nakladatelství jako Blackwell, Cambridge University Press, University of Chicago Press, Hyperion, Oxford University Press, Penguin a spousty dalších. V prosinci pak spouštějí projekt knihovna umožněný díky partnerství s Harvardem, Michigenskou univerzitou, Veřejnou knihovnou města New York, Oxfordem a Stanfordinem, jejichž sbírky v součtu čítají přes 15 milionů svazků. Po roce opět na veletrhu ve Frankfurtu hledají partnery v osmi dalších evropských zemích. Následuje přejmenování z „Google print“ na Vyhledávání knih Google. V roce 2007 je uživatelské prostředí k dispozici ve více než 35 jazycích, na projektu se podílí přes 10 000 nakladatelů z více než 100 zemí světa a sedm mezinárodních knihoven.

Za celou dobu čelil Google jen jedné větší žalobě ze strany Asociace amerických nakladatelů, spor skončil dohodou o mimosoudním vyrovnání a vzájemným kompromisem. Trošku nezvyklé soudě podle běžné praxe. Je samozřejmě bez debat, že existují rozdíly mezi distribucí knih a distribucí filmů a hudby, zkopírované cd má při současném úrovní technologie stejný zvuk jako originál, kdežto držet v ruce knihu, moci jí listovat je pořád ještě lepší než mžourat do monitoru. Jakto, že ale neslyšíme hlasité protesty velkých nakladatelství, knihkupectví a autorů. Šéf známého nakladatelství Grada, zaměřeného na vzdělávací literaturu si dokonce pochvaluje propagační funkci zveřejňování knih na internetu. Jistě by bylo velkým překvapením slyšet toto z úst šéfů nahrávacích společností? Soudě podle obecného a mediálního malého zájmu o autorská práva na knihy půjde asi opět o peníze.